

EU-initiativ i korthet

EU-rapport om samexistens mellan genetiskt modifierade grödor och konventionellt och ekologiskt jordbruk

BAKGRUND

- EU har långtgående regler om **genetiskt modifierade grödor** (GM-grödor):
 - Det krävs **tillstånd** för att få odla GM-grödor. Tillstånden beviljas utifrån **stränga bedömningar** av effekterna på miljö och hälsa.
 - Livsmedel och foder som innehåller GM-grödor ska **märkas** för att informera konsumenterna.
 - Tekniska och administrativa åtgärder ska vidtas för att se till att GM-grödor kan **samexistera med konventionella och ekologiska grödor på ett hållbart sätt**. Exempelvis ska möjligheten till korsbefruktnings mellan grödor på närliggande fält vara begränsad.
- I EU odlas GM-grödor ännu bara i **liten skala** (siffror från 2008):
 - I hela världen: **125 miljoner hektar**.
 - I EU: **100 000 hektar** i sex EU-länder, främst Spanien (enbart en sort – en GM-majs (MON810) som är resistent mot vissa skadedjur).

VAD STÅR DET I RAPPORTEN OM SAMEXISTENS?

- Rapporten innehåller en **översikt** över de **samexistensåtgärder** som har införts i EU-länderna. Ländernas myndigheter (främst i de länder där man ännu inte infört egna åtgärder) och intressenter kan **jämföra olika metoder**.
- I rapporten sammanfattas också EU-kommissionens arbete om samexistens med GM-grödor.

Viktiga slutsatser:

- EU-länderna har på senare år kommit **långt när det gäller att utforma lagstiftning om samexistens**.
- Odlingen av GM-grödor har **ökat något**, men är fortfarande mycket liten.
- GM-grödor har **inte orsakat några påvisbara skador** på det övriga jordbruket.
- Åtgärderna för samexistens **varierar från land till land**, vilket delvis beror på regionala skillnader i odlingsförhållanden (arealstorlek, klimat osv.)
- Att olika regler gäller i grannländer har inte orsakat några problem.

VILKEN ROLL HAR EU-LÄNDERNA RESPEKTIVE EU?

Det är vanligtvis lättare för de nationella myndigheterna än för EU att komma fram till de mest effektiva och ändamålsenliga samexistensåtgärderna, med tanke på lokala odlings- och klimatförhållanden.

- När det är svårt att få vissa grödor att samexistera på grund av lokala förhållanden, kan man utse vissa **områden där enbart genetiskt modifierade eller vanliga sorter av en viss gröda** får odlas.

Sådana åtgärder bör **bygga på frivillighet från alla jordbrukare** i det området, så att de kan välja mellan konventionella, ekologiska eller genetiskt modifierade grödor.

- När någon lider ekonomisk **skada för att genetiskt modifierade och konventionella grödor har blandats** kan man få **ersättning**.

Alla EU-länder har regler om ersättning för ekonomisk skada i den nationella civilrätten. Vissa länder har dessutom valt att införa särskilda skadeståndsregler för samexistens.

Det finns **ingen anledning för EU att lägga sig i** – eller försöka standardisera – ländernas civilrättsliga regler i denna fråga.

För att tillgodose **det uttalade behovet av bättre riktlinjer** om hur länderna kan ta fram effektiva samexistensåtgärder har EU inrättat Europeiska kontoret för samexistens mellan grödor som ska utarbeta sådana riktlinjer.

VAD HÄNDER NU?

EU kommer att

- fortsätta att **övervaka och rapportera** om samexistens för GM-grödor och se till att de nationella åtgärderna inte snedvrider konkurrensen i EU,
- fortsätta **arbetet i nätverksgruppen** tillsammans med de nationella myndigheterna,
- **utarbeta tekniska riktlinjer om specifika grödor** för samexistensåtgärder,
- göra en **ekonomisk bedömning** av behovet av nya regler för förekomsten av **genetiskt modifierade organismer i utsäde**,
- bedriva ytterligare **forskning**.